

(המסך עמוד 7)

שיקבע, על־מנת לקבל את ההסברה לפני יציאתי לחו"ל." "כל דבר העלול..." אולם משרד החוץ וההסתדרות הציונית אינם סומכים על הסברה זו בלבד. על הסטודנט להתחייב כמה התחייבויות נוספות:

... להימנע מכל דבר העלול לפגוע בשמה הטוב של... מדינת ישראל. להתקשר עם הנציגות הישראלית עם בוא לארץ הכשרתי.

לא לעשות שום צעד בעל משמעות ציבורית־מדינית כלשהי, ללא ברור מוקדם וללא הסכמה מצד הנציגות השמית של מדינת־ישראל בארץ שהותי.

כך מובטח, כי הסטודנט היוצא לא ישימע בחו"ל דיעות הנוגדות את הקו הרשמי של ממשלת ישראל, לא יפעל למען מפלגה או גוף שאינם מוצאים חן בעיני השגריר, ולא ישלח חומר לעיתונים ישראליים שאינם מקובלים על משרד־החוץ.

מישטר מדיני. איך מובטח הדבר למעשה? על כך נלמד סעיף 11: "הנני מסכים לתפקיד בידי הסטודנטים ב־סניגוריה שטר־חוב על סך 300 ל"י... על מנת שוו האחרונה תוכל לגבותו ממני בכל מיקרה שיראה ליו"ר אגודת הסטודנטים, ולפי שיקול דעתו הבלעדי, שאני הפרתי את אחד התנאים שקיבתי על עצמי."

הטופס אינו מבהיר ממי מקבל היו"ר את הנחיותיו. אך ברור דבר אחד: פסק־דין דומה לפסק־דין בית־המשפט העליון. אין עליו ערעור.

חבל שתלמידי הסניגוריה אינם לומדים את מדיניות־המדינה. אחרת היו יודעים באיזה מדינות שולט מישטר הדומה לזה המשתקף בטופס זה.

המישטר מקום בצמרת

החוג של צעירי ביגוי הוא סגור ומסוגר, אליו הצליחו לחדור נערי־החצר רק לאחר מאמצים ממושכים. על כך, ברגע שמופיע על הבמה מועמד חדש לחוג זה, רואים

אלוף זורע מן קוצר?

שוב ניסה לחזור אל משקו, אלא שגם הפעם אופשר לו הדבר לשנה אחת בלבד. ב־1951 נקרא מחזור לצבא, נשלח לקורס בבית־הספר הבריטי לפיקוד ומטה בקמברלי. כעבור שנה חזר ארצה, כדי לעמוד בראש מחלקת ההדרכה של המטכ"ל.

שנתיים כיהן בתפקיד זה ואחר־כך פשט את מדיו. הוא עוד הספיק לצאת לקורס מרכזי משק, מטעם קיבוץ, לפני שנקרא פעם נוספת לצבא. הפעם — לפני מיבצע סיני. האיש שקרא לו היה ידיד־מפקדו הוותיק: אלוף חיים לסקוב, שזה עתה חזר מלימודיו באנגליה וקיבל לידיו את הפיקוד על גייסות השריון, שהתארגנו מחדש. כסגנו של לסקוב פיקד על המאמץ הצפוני בכיבוש ציר רפיח־אל־עריש־קנטרה, בכיוון לתעלת סואץ. לפני תום המיבצע, כאשר נהרג אלוף אסף שמחוני, מינה חיים לסקוב לתפקיד אלוף פיקוד הדרום — וסגנו מאיר זורע הפך להיות מפקד גייסות השריון.

הצועד בראש. לסקוב עלה הלאה בדרגה, עד לתפקיד הרם ביותר: ראש המטה הכללי. סגנו וראש אג"ם (אגף המטה) היה האלוף צבי צור. אלא שצור לא נשאר זמן רב בתפקיד זה. לסקוב ביטל את תפקיד סגן הרמטכ"ל, מסר את התפקיד השני — ראש אג"ם — ליוזבאד, שהוכר בכך כי ידמינו של הרמטכ"ל. היו כאלה שאף ניבאו לו את כתפיות הרמטכ"ל, באחד הימים.

כיום, בגיל 39, נימנה זורע עם הקצינים החתומים והמנוסים של צה"ל. הוא מנוסה לא רק כאיש מטה, אלא כמפקד שדה אמיץ. הוא גם נתון בכוסר מנהיגות למופת. כאשר היה צורך לסלול כביש ליד חל אל־קאדי בצפון, למשל, ממש על גבול סוריה, והסורים איימו שיפריעו בכוח, רוכזו דחפורים וטראקטורים לרוב לביצוע העבודה. בהינתן האות להתחיל בעבודה, צעד גבר בודד לפני הדחפור הראשון, אל בין הצמחיה הסבוכה. אילו ניתנה עליהם אש — היה נפגע ראשון.

היה זה אלוף הפיקוד מאיר זורע. הוא ימשיך לתפוס את המקום הראשון בחיותו — עד אשר שוב יגברו הדחפים לחזור אל המחרשה בקיבוץ.

שיכון שכיתה דה־לוקס

שכיתה מיוזרה נערכה השבוע בצפון תל־אביב, ליד משרדי הברת נווה לשיכון נעצי רו מכוניות פרטיות, ומתוכן יצאו משמרות השבותים. כמו כל ציבור פרוליטארי, הי

מעבר. הוא הגיע ארצה עם משפחתו, בהיוו תו בגיל שנתיים. הוא היה צבר ככל הצברים סביבו. רק כאשר נכנס לריאלי הפך להיות צבר מסוג מסויים מאוד: הצבר הלוחם. הוא הטיפוס הקרוב ביותר לחייל מקצועי שצמח בארץ הזאת.

בית־הספר הריאלי היה כבר אז חממה של מפקדי ההגנה, ושלושה מרמטכ"לי צה"ל הם חניכיו. בן 16 היה זורע כבר מפקד פלוגת תלמידים. מפקדו הישר: בוגר הריאלי בשם חיים לסקוב.

הציויד. גורל השניים נשאר קשור מאז יחד התגייסו לצבא הבריטי במלחמת־העולם השנייה, יחד היו קצינים, יחד נימנו על עשרת הקצינים והיהודיים הראשונים של הבריגאדה. בוגר אחר של מחזור קורס הקצינים הבריטי: סגן־מישנה שופע־חיים בשם אברהם יפה מקיבוץ תל־עמל. כעבור 16 שנים נועד יפה (שזה עתה סיים את תפקידו כאלוף פיקוד הדרום של צה"ל) להחליף את זורע בתפקיד ראש מחלקת הורכה במטה הכללי.

כאשר הסתיימו הקרבות באירופה, נכונה לזארו פעילות בלתי־רשמית מטעם ההגנה — שוב בחברת חיים לסקוב ובפיקודו. הוא נימנה על חבורת "הציוידים", אשר היטי לו נאצים מבוקשים שפשעו נגד היהודים. עוד שלב אחד עבר זורע בצבא הבריטי, לפני ששוחרר בדרגת סרן. שעה שיחידתו חנתה בבליגיה, לפני שובה ארצה, נשלח לקורס קציני־חבלה של חיל ההנדסה ב־אנגליה.

בעל הצלב הצבאי. זורע חזר ארצה ב־1945, הצטרף לקיבוץ. את הכשרתו הי־חקלאית קיבל עוד כנער, בנוגור ובכינרת, ועד היום הזה הינו חבר קיבוץ שלא ניתק את קשריו עם משקו, בו מתגוררת משפחתו, אלא שגם בקיבוץ לא ניתן לו לעסוק רק בחקלאות. עבודתו העיקרית היתה לנהל מיפעל חשאי של התע"ש בקיבוץ. חייו האזרחיים נמשכו פחות משנתיים. בפרוס מלחמת העצמאות נקרא שוב לשירות פעיל בהגנה, הפעם כמדריך קורס מפקדי כיתות. בפרוץ הקרבות הועבר לירושלים, כמפקד גנדו בית־חורון, שלחם על הקסטל, בפרוודור, בשער הגיא. המג"ד בעל הצלב הצבאי הבריטי והחינוך האנגלי הוכיח את עצמו כפייטר צבר במיטב המסורת הי־מלחמית.

* אות הצטיינות שהוענק לו על גילוי גבורה, בעת סיור אלים לאורך הקוים הגרמניים באיטליה.

בו יתר הצעירים מתחרה מסוכן, שיש לו חסלו במהירות. כך קרה לא מזמן. העלילה התרחשה בצמרת המנגנון השלטוני. איש־מנגנון צעיר ונמרץ, שבצבר הוכיח את נאמנותו ואת כושרו המעולה כביצועיסט מאסכולת "זבנג וגמרנו!" של משה דיין, זכה יותר ויותר לתשומת־ליבו האבהית של דויד בן־גוריון. לאחר שבמשך תקופה רבה נראה כאילו לא יעלה לעולם אל הצמרת, הבטיח לו ביגוי תפקיד ממלכתי חדש. תפקיד זה היה מבטיח לו תוך שנה־שנתיים קפיצה אל הי־צמרת. בהיותו גבר צעיר (35) היה הופך מיד מועמד טבעי להימנות על חוג היוזרים הצעירים של דויד בן־גוריון.

דבר זה לא מצא חן בעיניו בעיני שמעון פרס, הרואה את עצמו כיוזרו הבלעדי של ביגוי. על כן היה ברור שאיתו צעיר עלה על כנת חורש המזימות הראשי, ברגע שהוצעו קדימה עלידי בן־גוריון.

דעות חדשות. ההודמנות לחסלו לא איתרה לבוא. היה זה זמן קצר לפני שי עמד להיכנס לתפקידו הרם החדש, ואחרי שהמחוקק בתפקיד כבר נפרד מעובדיו והתכונן לעבור לתפקיד אחר. ואז השתתף הצעיר באסיפה פנימית, בה נגעו בכעיות התגלה הצעיר האקטיביסט כבעל דעות חדשות. הוא הטיף, לא פחות ולא יותר, מאשר למאמצים עליונים כדי למנוע מלחמה עם הערבים, וכדי למצוא שפה משותפת להשכנת שלום במרחב.

היתה זו עילה מצוינת. שהרי לא יתכן למסור מקום בצמרת המשטר בישראל לאדם המטיף לדעות כאלה — והמאמין בהן. האסיפה נערכה בשעות הערב המוקדמות, כבר למחרת בבוקר נקרא הצעיר אל הי־ממונה עליו, וזה אמר לו כי אחרי מה שדיבר לא יוכל לקבל את התפקיד שהובטח לו. הוצע לו גיבוי ייצוגי־סטר־עור, אך הוא דחה אותו. וכך, מזה למעלה מחודש־שיים, יושב האיש בידורו באחת משכונות החילות של תל־אביב, מקבל משכורתו כי עובד מדינה, ואינו עושה דבר.

הוא מכהה לראות אם דויד בן־גוריון ימשיך להתעניין בו, או שבזאת התחסל סופית סיכויו למקום בצמרת.

הממשלה העניין המסויים

שני שרים הוזמנו השבוע באורח דחוף אל דויד בן־גוריון. היו אלה שרי אחדות־העבודה, ישראל ברי־הודה ויגאל אלון. נושא השיחה כבר הועלה קודם לכן בישיבת הממשלה, וגם ועדת־החוץ־והבטחון התעניינה בו.

דויד בן־גוריון, שהיה מעורב בו מקרוב, ביקש להסיר מסדר היום. אך מאחר שכל שר בממשלה קיבל תוכיר מפורט על הי־עניין, היתה דרושה סידרה של פגישות, כמו זו שקיים עם אלון וברי־הודה, כדי לשכנעם.

תוכן השיחה לא ניתן לפירסום. אולם למנוחים הציבוריים של מדינת ישראל נתן חפץ מונח חדש: "העניין המסויים". במדינה בה לא ניתן שום הסבר רשמי ל"עסק הביש", ל"בכיייה לדורות" ולעוד מושגים עממיים אחרים, היה זה אך טבעי ששוב תתחולל סערה מאחורי מושג חדש זה.

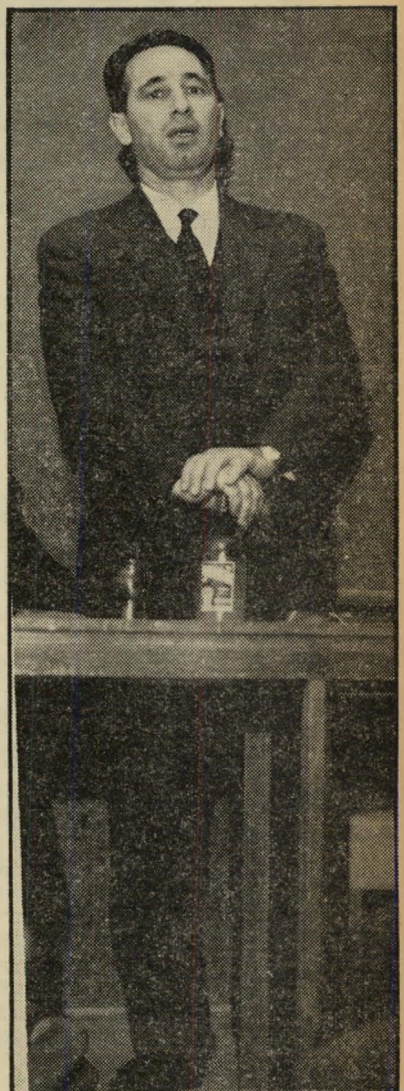
צבא

האלוף

היריות שהתחדשו השבוע על גבול סוריה משכו שוב את המבטים צפונה. אמנם לא הגיע המצב עדיין לממדים המוריים כמו ערב פעולת נוקיב — אך ברגע שעפים כדורים בחזית, אין לדעת לאן יגיעו. במרכז חזית זו עומדים חיילים אלמוניים, אשר לא תמיד ניתן להכירם מקרוב ולנתח את יכולתם ואת כושרם. על כן חייב הי־ציבור להסתפק, ברוב המקרים, להתבונן בניצנים של חיילים אלה, ששוב אין איש יתנו והישגיו לוטים בערפל בטחוני. לגבי חזית הצפון, הרי זה אלוף הפיקוד, אלוף מאיר זורע.

החייך המקצועי. בעצם, קוראים לו זורע. החל ברמטכ"ל וכלה בטוראיו ובחב"ריו למשק מעגן מיכאל. כך קראו לו גם בילדותו, עת למד בבית־הספר אליאנס ב־חיפה, ומאוחר יותר בבית־הספר הריאלי על הכרמל.

זורע, שהוריו נקלעו ברומניה, בורכס מאוקראינה לארץ־ישראל, נולד באותה ארץ־

יורש פרס מן חורש?